

Beleidsvoorstel

Datum van schrijven: 07/11/2023

Beleidsvoorstel richt zich tot verkiezingen van 9 juni 2024

- Europese verkiezingen
- federale verkiezingen
- regionale verkiezingen

13 oktober 2024: lokale verkiezingen

- provincieraadsverkiezingen
- gemeenteraadsverkiezingen

- Alle niveau's (van Schumanplein over wetstraat tot dorpsstraat)

DE KLIMAATVERANDERING PAKKEN WE SAMEN OP EEN INNOVATIEVE MANIER AAN

Naar een klimaatadaptieve land- en tuinbouw

BELEIDSVOORSTEL, DE OPLOSSING

Klimaatadaptatie van de land- en tuinbouwsector vereist maatregelen in heel wat domeinen en thema's. Op een adaptief water- en bodembeheer wordt al volop ingezet (cf. de fiches "Water – Van essentieel belang voor de land- en tuinbouwsector" en "Gezonde en vruchtbare bodems").

De land- en tuinbouwsector vraagt om verder te investeren in onderzoek, ontwikkeling en advies op verschillende vlakken:

1. Investeer in resistentere gewassen

Onze teelten krijgen steeds vaker te maken met extreme droogte en overvloedige neerslag, maar bijvoorbeeld ook met extreme hittestress en verzilting. Het is belangrijk om met deze randvoorwaarden rekening te houden bij het kiezen van teelten, soorten en rassen, maar ook zaai- en plantdata op het moment dat er een teeltplan wordt opgesteld. Er is niet alleen bijkomende nood aan onderzoek en ontwikkeling van resistentere varianten (o.a. met nieuwe veredelingstechnieken) en klimaatadaptieve teelttechnieken, maar ook aan advies hieromtrent om de implementatie van deze robuustere gewassen en teelttechnieken te stimuleren.

2. Stimuleer de verdere ontwikkeling van precisielandbouw

Door de ontwikkeling van nieuwe technologieën kan de voedsel- en voederproductie verder geoptimaliseerd worden en het gebruik van (kunst)mest, gewasbeschermingsmiddelen, water en diergeneeskundige middelen tot een minimum beperkt worden. Vandaag bestaan er al heel wat technologieën zoals drones, sensoren, bodemscans, etc. Verder onderzoek is nodig om de mogelijkheden van precisielandbouw verder uit te bouwen en meer ingang te doen vinden bij land- en tuinbouwers. Hierin ligt een belangrijke rol bij de provinciale praktijkcentra. Beleid kan de nodige ondersteuning geven.

3. Zet in op onderzoek en acties rond nieuwe plagen en ziektes die samenhangen met klimaatverandering en voorzie voldoende bestrijdingsmogelijkheden.

Het aangepaste klimaat zal wellicht nieuwe plagen en ziektes met zich meebrengen, of de druk ervan verhogen. Het is belangrijk om ons voor te bereiden op die nieuwe sanitaire situaties bijvoorbeeld door werk te maken van monitoringsnetwerken, het uitwerken van bestrijdingsstrategieën, vaccinatieacties en sensibiliseren van het brede publiek (steek geen stukjes van levende organismen in je valies).

4. Pas regelgeving aan

Kalenderlandbouw blijkt steeds moeilijker haalbaar met de wijzigende weersomstandigheden (langere droogteperiodes en extreme regenval). De regelgeving moet aangepast worden aan de feiten op terrein.

5. Crisisaanpak voor land- en tuinbouw

Adaptieve maatregelen moeten er zoveel mogelijk voor zorgen dat crisissen vermeden worden. Toch vallen deze niet uit te sluiten. De overheid moet hierop voorbereid zijn. In een crisissituatie is snel duidelijkheid nodig over de verschillende vereisten waaraan land- en tuinbouwers moeten voldoen. De overheid zorgt hier voor haalbare oplossingen en werkt een aanpak uit samen met de land- en tuinbouwsector.

ALGEMEEN KADER EN TOELICHTING

De Vlaamse land- en tuinbouwsector heeft zich altijd al aangepast aan wijzigende omstandigheden. De klimaatverandering die afgelopen jaren al sterk voelbaar was, stelt de sector voor bijkomende en versnelde uitdagingen. Er werd al heel wat geïnvesteerd in maatregelen om met dat gewijzigde klimaat om te gaan. Optimalisaties in bodembeheer, zuinig gebruik van water en toepassen van precisielandbouw zijn maar enkele van de voorbeelden hoe de sector zich aanpast. De sector kan dit echter niet alleen. Het beleid focust zich heel sterk op het ondersteunen van groenblauwe maatregelen als middel om de klimaatverandering op te vangen. Beschikbaarheid van water en voorkomen van wateroverlast zijn grote uitdagingen als het gaat over klimaatverandering (cf. de fiche "Water – Van essentieel belang voor de land- en tuinbouwsector"). Maar ook de meer landbouwtechnische maatregelen mogen niet vergeten worden. Onderzoek en investeringen in nieuwe technologieën, resistentere gewassen, gewijzigde plantenbescherming en aangepaste teeltmethodes – gaande van agro-ecologische tot hoogtechnologische toepassingen zijn noodzakelijk om de Vlaamse land- en tuinbouw voldoende klimaatrobuust te houden.

CONTEXT EN ANALYSE

De land- en tuinbouwsector voelt als eerste de gevolgen van de klimaatverandering: lange droge en warme periodes, intense regenval met wateroverlast tot gevolg, nieuwe invasieve soorten en plagen, ... De klimaatomstandigheden tonen aan dat kalenderlandbouw met strikte data-deadlines in regelgeving steeds moeilijker haalbaar is. De Vlaamse land- en tuinbouw blijft wel over krachtige troeven beschikken. In tegenstelling tot bijvoorbeeld bepaalde regio's in Zuid-Europa blijven de klimatologische omstandigheden hier - mits de nodige adaptieve maatregelen - zeer geschikt om aan land- en tuinbouw te doen.

Het Vlaamse klimaatadaptatieplan, dat in september 2022 werd goedgekeurd, focust de oplossingsrichtingen naar meer groenblauwe maatregelen om Vlaanderen meer klimaatrobuust te maken. Ruimte voor water, vrijwaren van open ruimte, een beter bodembeheer, zijn principes die de sector ondersteunt en waar de sector aan meewerkt. Er is echter meer nodig dan dat. Ook onderzoek, innovatie en technologie zijn onontbeerlijk om de gevolgen van de klimaatverandering aan te pakken.

AANVULLING

achtergrondinfo – standpunten – relevantie studies of cijfers die je wil meegeven

SALV-adviezen over klimaatslimme landbouw:

- [2023 SALV Advies klijlijnen en handvaten voor het actieprogramma landbouw](#)
- [2023 SALV Advies aanbevelingen voor een meer volgroei beleidskader voor klimaat aanpassing in Vlaanderen](#)